

Τα έργα στερέωσης και αποκατάστασης του Κάστρου της Χίου

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Προχωρούν συστηματικά οι εργασίες αποκατάστασης και ανάδειξης των χερσαίων τειχών του μεσαιωνικού Κάστρου της Χίου, του δεσπόζοντος μνημείου, στα βόρεια του λιμανιού του νησιού και της Χώρας. Η ίδρυση του ανάγεται στα 1328. Διαθέτει ισχυρούς προμαχώνες από τους οποίους σήμερα διατηρούνται οι οκτώ.

Στους πύργους τριών, υπάρχουν εντοιχισμένες πλάκες με το έμβλημα των Ιουστινιάνι (ένα κάστρο με τρεις πύργους και εστεμμένος αετός) μνημονεύοντας το έτος κατασκευής ή επισκευής του οχυρωματικού έργου, στους χρόνους της Γενουατοκρατίας. Το τείχος αυτό, που κατά πολλούς ταυτίζεται με το προτείχισμα του μεσαιωνικού κάστρου (14ος – 15ος αιώνα), ανοικοδομήθηκε, καθ' ύψος, με την προσθήκη ενός κεκλιμένου τείχους, διαμορφώνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, μία

σχεδόν ενιαία επικλινή επιφάνεια, η οποία εξυπηρετούσε τόσο στη στατικότητα του οικοδομήματος, όσο και στην αμυντική του ικανότητα.

Η **υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη**, δήλωσε: «Τα σημάδια φθοράς που φέρει το Κάστρο της Χίου, αποτύπωμα των αιώνων αλλά και του σημαντικού πλήγματος που δέχθηκε με τη συστηματική λιθολόγησή του από τους κατοίκους του νησιού, μετά το 1912, έχουν ως αποτέλεσμα την κακή κατάσταση διατήρησης την οποία εμφανίζει σήμερα. Οι στερεωτικές εργασίες που εξελίσσονται τα τελευταία χρόνια, έχουν ως στόχο τη συνολική αποκατάσταση και ανάδειξη των χερσαίων τειχών του Κάστρου. Καθώς ολοκληρώθηκαν οι εργασίες στο τμήμα των τειχών, από τον Προμαχώνα Α΄ έως και τον Προμαχώνα Γ΄, τώρα βρίσκεται σε εξέλιξη η β΄ φάση του έργου, με επεμβάσεις από τον Προμαχώνα Γ΄ έως και τη Δυτική Πύλη, το Επάνω Πορτέλλο. Σήμερα, το Υπουργείο Πολιτισμού, πέρα των επεμβάσεων στο Κάστρο της Χώρας, υλοποιεί στο νησί ένα πρόγραμμα έργων, συνολικού προϋπολογισμού, άνω των 20.000.000 ευρώ. Η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός του Αρχαιολογικού Μουσείου, η αποκατάσταση και η συντήρηση σημαντικών βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, με αξιόλογα δείγματα μνημειακής ζωγραφικής, στην ύπαιθρο της Χίου, οι εργασίες στερέωσης, συντήρησης και αποκατάστασης του οχυρωματικού περιβόλου και του αμυντικού πύργου του κτηριακού συγκροτήματος της Νέας Μονής Χίου είναι στις προτεραιότητές μας».

Άποψη του Προμαχώνα Ε με το τμήμα του τείχους που έχει καταρρεύσει

Η β΄ φάση του έργου, που υλοποιείται και αυτή από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χίου περιλαμβάνει επεμβάσεις στους προμαχώνες Δ΄ και Ε΄, καθώς και στα τρία

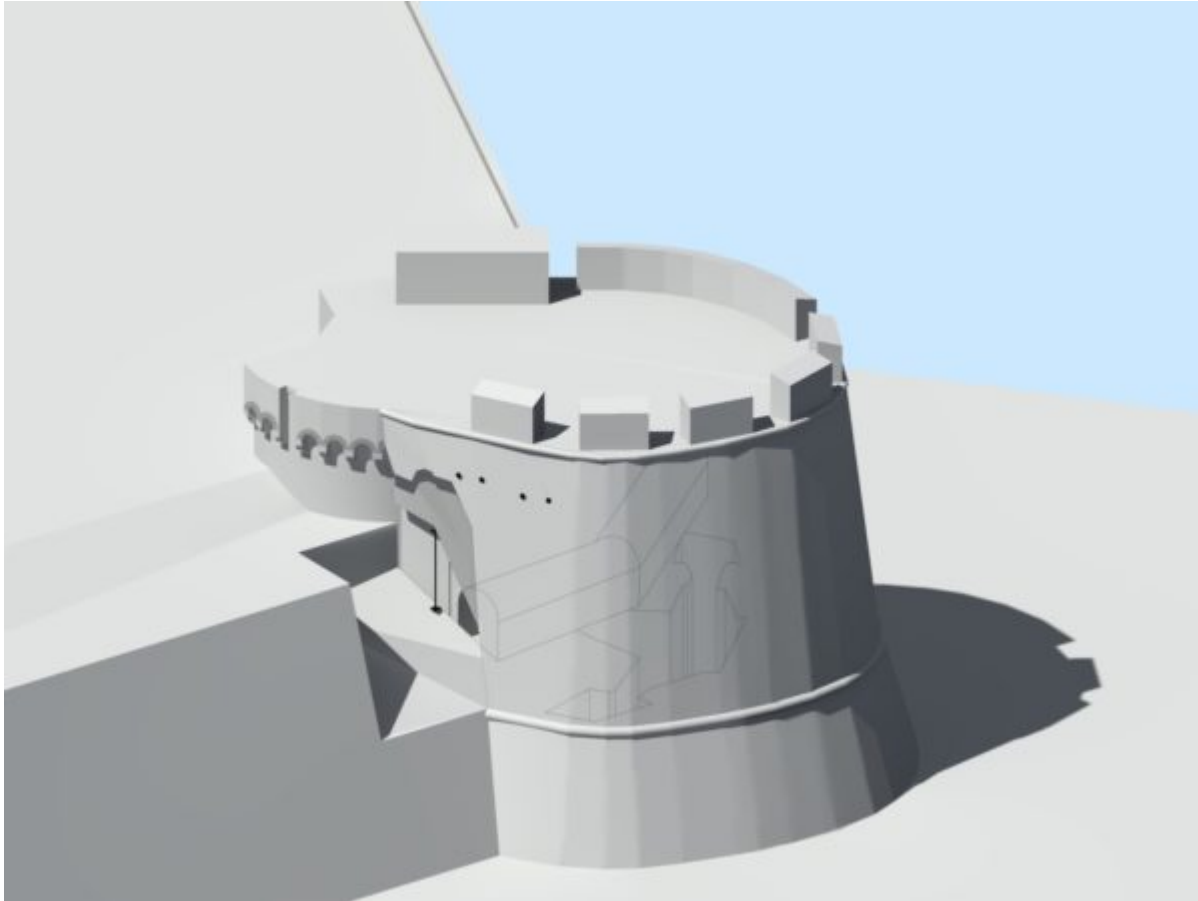
μεταπύργια διαστήματα που εντάσσονται στην περιοχή επέμβασης σε τμήμα των τειχών της οχύρωσης από τον Προμαχώνα Γ΄ έως τη Δυτική Πύλη. Ακολουθεί η στερέωση και η αποκατάσταση του Προμαχώνα Ε΄, στη βορειοδυτική πλευρά των τειχών. Ο προμαχώνας Ε΄, ο οποίος χρονολογείται στα μέσα του 18ου αιώνα, στερεώθηκε και επισκευάστηκε σε περισσότερες από μία χρονικές περιόδους. Στο πλαίσιο έρευνας της ιταλικής αρχαιολογικής σχολής εκπονήθηκαν σχέδια αποτύπωσής του, την περίοδο 1986-1987. Στα σχέδια αυτά αποτυπώνεται ένα σημαντικό δίκτυο στοών (βόρειος «προθάλαμος», νότιος «προθάλαμος» και κεντρικός τραπεζιόσχημος χώρος) που αναπτύσσεται στον Προμαχώνα Ε΄, στο εσωτερικό του κατώτερου επιπέδου, το οποίο λειτουργούσε ως πυροβολείο και επικοινωνούσε με τα ανώτερα επίπεδα του Προμαχώνα.

Το δίκτυο των στοών στο κατώτερο επίπεδο του Προμαχώνα Ε΄ στο Κάστρο της Χίου

Ο παλαιότερος πύργος που περικλείεται στο εσωτερικό του Προμαχώνα Ε΄, έχει πολυγωνική χάραξη, και χρονολογείται, βάσει μορφολογικών γνωρισμάτων, στον πρώιμο 15ο αιώνα. Η, σημαντικής έκτασης, κατάρρευση στο βόρειο τμήμα του, στη συμβολή του με το Μεταπύργιο έως τη Δυτική Πύλη, άλλαξε τελείως την αρχική στατική λειτουργία του και προκάλεσε την κατάρρευση τμήματος οροφής, της θολωτής στοάς. Ως συνέπεια, η εσωτερική όψη της λιθοδομής του Προμαχώνα εκτέθηκε στις καιρικές συνθήκες και στην ανεξέλεγκτη διείσδυση των ομβρίων που προκάλεσαν σοβαρές βλάβες. Στις εργασίες, οριστικής αποκατάστασης του

Προμαχώνα Ε΄, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, απομάκρυνση κατακερματισμένων και ρηγματωμένων λίθων και η αντικατάστασή τους με νέους, η εξάλειψη της ανεπιθύμητης βλάβησης, στο σύνολο της εξωτερικής του επιφάνειας, ο εντοπισμός και η καθαίρεση των σαθρών παλαιών αρμολογημάτων, η εφαρμογή ενεμάτων, στα σημεία που εντοπίζονται ρωγμές.

Αξονομετρική απεικόνιση του Προμαχώνα Ε